

Utställningsutlåtande

Fördjupad översiktsplan för "Oxelösund skärgård 2030"

Oxelösunds skärgård 2030

Utställning för den fördjupade översiktsplanen för *Oxelösund skärgård 2030* genomfördes hösten/vintern 2017 under 2 månader. Handlingarna har funnits uppsatta på kommunens bibliotek Koordinaten, kommunhusets entré samt på kommunens hemsida. Underrättelse om utställning har även sänts till berörda föreningar och myndigheter.

Utställningsutlåtandet redovisar inkomna synpunkter under utställningen från allmänhet, myndigheter och övriga. Detta utställningsutlåtande har sammanfattats. Detta innebär att fullständiga yttranden har kortats ner och besvarats. För att få tillgång till fullständiga yttranden, kontakta Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, Planenheten.

INKOMNA SYNPUNKTER

I de fall synpunkter har framförts om planförslaget kommenteras detta med ett ställningstagande inför fortsatt arbete. Inkomna yttranden och synpunkter följer nedan. Svar på dessa är markerade i kursiv och blå text. Vissa synpunkter är inte besvarade då de är av mer konstaterande karaktär.

Om långa samrådsyttranden har inkommit har ansvarig handläggare sammanställt en kortare version som sammanfattar huvuddragen i de inkomna synpunkterna.

Statens fastighetsverk

SFV tillstyrker vision och mål i förslaget till fördjupad översiktsplan för Oxelösunds skärgård. SFV tillstyrker riktlinjerna för riksintressen, de generella riktlinjerna för yttre skärgården, för kulturmiljö samt de geografiska riktlinjerna för östra och södra skärgården. SFV lämnar synpunkter på beskrivning av, och riktlinjer för, Hävringes förvaltning och fastighetsbildning.

SFV anser att det är lovvärt att planen tar ett helhetsgrepp för skärgårdens utveckling med en tydlig vision av skärgårdens öar och vattenområden. SFV tillstyrker vision och mål.

Redogörelsen för kommunens områdesvisa beskrivningar och riktlinjer är uppdelade på norra, västra, östra, södra respektive yttre skärgården. SFV är den enda fastighetsägare som nämns i beskrivningarna av nutida skärgården. Detta görs för två öar. Totalt förvaltar SFV delar av östra och södra skärgården samt är den enda fastighetsägaren i den yttre skärgården och det öppna havet, karta biläggs.

SFV:s förvaltade fastighet är främst berörd av ställningstaganden kring riksintressen, friluftsliv och turism, naturmiljö, kulturmiljö samt skärgårdstrafik.

Riksintressen

Oxelö Fiske 1:1 är berört av riksintressena för sjöfart, friluftsliv, turism och rörligt friluftsliv, naturvård, energiproduktion – vindkraft, yrkesfiske och högexploaterad kust. SFV tillstyrker riktlinjerna för riksintressena. Vad gäller vindkraften har SFV också tidigare tillstyrkt kommunens utpekande av möjliga områden.

Friluftsliv och turism

SFV tillstyrker riktlinjerna för friluftsliv och turism. SFV anser att det är mycket positivt om skärgårdstrafiken kan utökas.

Naturmiljö

SFV tillstyrker riktlinjerna för naturmiljö.

Kulturmiljö

SFV tillstyrker de föreslagna generella riktlinjerna för kulturmiljö.

Planförslag – Östra skärgården

SFV tillstyrker riktlinjerna för Fågelskär som ägs av SFV.

Planförslag – Södra skärgården

SFV tillstyrker riktlinjerna för Högsten-Högskär som liksom Hamnskär ägs av SFV.

Planförslag – Yttre skärgården

Hävringe

SFV förstår inte vad som menas med "Då Statens fastighetsverk är fastighetsägare talar myndigheten för öns utveckling." i beskrivningen. Menar man *svarar* för? Ännu märkligare framstår det att som riktlinje skriva "Statens fastighetsverk får i egenskap av markägare ha det huvudsakliga ansvaret för fritidshusarrendenas utveckling." Det är snarare en beskrivning av en förutsättning som gäller för markägare.

Svar: *Dokumentet är kompletterat enligt ovan.*

SFV tillstyrker riktlinjer om att "Inga åtgärder som påverkar natur- och kulturvärdena negativt tillåts." och "Friluftslivet får utvecklas utan att skada befintliga natur- och kulturvärden."

I riktlinjerna står både att "Ingen ytterligare bebyggelse bedöms lämplig." och snarlika att "Ytterligare bebyggelse tillåts inte." SFV skulle uppskatta en nyansering då SFV trots att inga planer på ny bebyggelse finns inte vill utesluta att komplementbyggnader för tex sophantering eller wc för besökare kan komma att behövas i framtiden.

Svar: *Dokumentet är kompletterat enligt ovan.*

Den sista riktlinjen för Hävringe är "Fastighetsbildning bedöms inte som lämplig.". Något motiv för denna riktlinje finns inte att läsa varken i planen, i kulturmiljöförstudien eller i miljökonsekvensbeskrivningen vilket gör att SFV inte förstår vad syftet är och ifrågasätter om sådan riktlinje om fastighetsförvaltning och -bildning hör hemma i en översiktsplan. Kronholmarnas framtid och möjligheten att friköpa arrenden har utretts och behandlats av riksdag och regering ett antal gånger. Vid ansökan om friköp prövas frågan bland annat enligt prop. 1985/86:110 om kronholmarnas framtida disposition; förordning (1996:1190) om överlåtelse av statens fasta egendom samt regeringsbeslut 1992-10-29 om tillämpning av gällande riktlinjer för kronholmarna.

Svar: *Dokumentet är kompletterat enligt ovan.*

Källskären och Öppet hav

SFV uppskattar beskrivningen av Källskären och tillstyrker riktlinjen för Öppet hav.

Nyköpings kommun

Utvecklingen av Oxelösunds skärgård är av stor vikt även för Nyköpings kommuns medborgare. Nyköpings kommun finner att inriktningarna i "Fördjupad översiktsplan för Oxelösunds skärgård 2030" överensstämmer med Nyköpings kommuns syn på skärgårdens utveckling. Vidare finner vi att planen är tydlig i sina ställningstaganden mellan allmänna intressen vilket underlättar för Nyköpings kommun kommande översiktsplanering. Utfallet och konsekvenserna av fastighetsbildningen kommer dock att vara beroende av rekommendationerna i översynen av dokumentet "Bygg varsamt – Rekommendationer för bebyggelse utanför detaljplanerade områden i Oxelösunds kommun". En viss samordning av dessa rekommendationer för skärgården mellan kommunerna skulle harmonisera framtida lovgivning. Nyköpings kommun ser fram emot samarbete sinsemellan kommunerna vad gäller kust- och skärgårdsfrågor.

Förtydligande av A,B och C-markeringar i kartmaterial på sida 26.

Svar: På sida 25 i dokumentet finns en förklaring för vad A, B och C områden innebär. För att läsa om ett specifikt område hänvisar kommunen till "Kulturmiljön i Oxelösunds skärgård – Översiktlig förstudie, underlag till fördjupad översiktsplan".

MSF Miljö

MSF-miljö lämnar följande synpunkter gällande granskningsversionen av FÖP Oxelösunds skärgård.

- MSF-miljö anser att det bör framgå i FÖP:en att skogen i skärgården ska undantas från produktivt skogsbruk. Endast naturvårdande skötsel av skogen ska bedrivas på kommunens mark.
Svar: Denna fråga hanteras ej i den fördjupade översiktsplanen. Ett beslut om skogsbruk eller ej får hanteras separat.
- Skärgårdsplanen borde även innefatta de inre öarna i västra Oxelösund som tex Myrskär m.fl.
Svar: Synpunkten är ej tillgodosedd. Detta då de inre öarna ingår i det kommunövergripande översiktsplaneförslaget.
- Sidan 6 stycke 2, det uppfattas som något oklart vad som menas med särskilda fördjupningsområden.
Svar: Dokumentet är förtydligt vad gäller det andra textstycket på sidan 6.
- MSF Miljö tycker det är positivt att Vinterklasen föreslås som fågelskyddsområde.
- Sidan 24 Riktlinjer för naturmiljön. En utveckling av turismen på Beten måste föregås av utredning, MKB etc som visar på de olika intressen och konsekvenser. Det blir fel att i detta tidiga skede bestämma att turismen ska prioriteras framför naturvårdsintressen.
Svar: Dokumentet är kompletterat med riktlinje där natur- och turistintresset väger lika tungt. Hur denna plats sedan ska utvecklas i enlighet med natur- och turistintresset hanteras mer specifikt vid eventuellt utvecklingsarbete.
- På sidan 39 "Kommunalt avlopp" skulle man kunna förtydliga texten att kommunen inte anser att skärgården ska ingå i det kommunala VA-verksamhetsområdet men att de boende själva kan bekosta VAledningar för anslutning till det kommunala VA-nätet.
Svar: Vad gäller frågan om skärgårdens öar ska ingå i det kommunala verksamhetsområdet eller ej bör hållas öppen. Därför tillgodoses inte denna synpunkt.
- Sidan 30 "Enskilt avlopp" byt ut ordet förmultningsanläggning mot förmultningstolett.
Svar: Dokumentet är kompletterat enligt ovan.
- Riktlinjer s 30, andra stycket andra punkten. Texten bör formuleras om så att det även framgår att en egen påkoppling till det kommunala VA-nätet är en tänkbar lösning istället för ett enskilt avlopp.
Svar: Dokumentet är kompletterat enligt ovan.
- Det vore bra om det på sidan 35 framgår lite tydligare vad som avgör om en fastighet ska bildas genom en detaljplan eller ej.
Svar: Dokumentet är kompletterat enligt ovan.

- Det finns fler öar som har dokumenterade natur- och friluftsvärden som dock inte markerats på kartan sidan 37, tex öarna mellan Stora Runnskär och Stora Mellskär.
Svar: Öarna i den yttre skärgården innehar vissa värden men dessa markeras inte ut. Detta då riktlinjen för yttre skärgårdens övriga öar lyder, att övriga öar i skärgården lämnas orörda. Ingen ytterligare exploatering bör ske. Detta innebär ingen utveckling av dessa öar.
- Kartan s 37, Bjurshalsens och Betens värdefulla natur bör ändras så den stämmer överens med Naturvårdsplanen för skärgården.
Svar: Dokumentet är kompletterat enligt ovan.
- Inventeringen av stränderna har gjorts av en opartiskt konsult. Vid bedömningen har han markerat ett par områden på Hamnskär som viktig för friluftslivet och MSF-miljö ifrågasätter om en arrendator kan hävda en så stor hemfridszon.
Svar: Kommunen har gjort bedömningen att allmänintresset inte är tillräckligt stort för att det ska öarna ska klassas som område för friluftslivet. Därför markeras dessa öar inte som områden värdefulla för friluftsliv. Detta hindrar inte besökare att utöva friluftsliv på öarna.
- Det framgår på sidan 47 att "röd markering innehar även värdefull natur". Detta bör stå även på sidan 39 Ålö respektive sidan 45 Beten.
Svar: Dokumentet är kompletterat enligt ovan.

MKB

- MSF-miljö tycker att det vore positivt om vissa öar i skärgården kunde hävdas, men i dagsläget finns det inga öar som hävdas. I MKBn s 19, 20, 21 bör texten ändras då vi inte känner till att det finns några öar som hävdas eller har någon jordbruksdrift i dagsläget.
- Sidan 53. Det är viktigt att man skiljer på spolplattor och båtbottentvättar då begreppen blandas i texten. Spolplattor ligger på land och används för båtar med båtbottefärg medan båtbottentvättar ligger i vatten och används för omålade båtar.
- Sidan 59. MSF miljö kan inte erinra sig att det i FÖPn står att byggnaderna ska vara 70 kvadratmeter och fastigheternas storlek 1000 kvadratmeter.
- Sidan 62, rubrik avlopp första meningen. Lägg till i slutet av meningen "...enskilda avlopp eller egen ledningsdragning till anslutningspunkt för kommunalt VA".
- Sidan 64 Dricksvatten, första stycket. Det finns sannolikt inte så många borrhåtar i skärgården men många har kommunalt sommarvatten. Texten i stycket är motstridig.
- MSF miljö instämmer i WSPs slutsats att man bör inrätta speciella hänsynsområden i skärgården (s 73-74).
- MSF miljö instämmer i stycket som börjar på s 89 längst ned. MSF miljö anser att bevarande av värdefull natur-, kultur- och friluftsvärden ger en långsiktigt ekonomisk fördel jämfört med exploatering.
- Sidan 88, miljömålet Ett rikt växt- och djurliv. MSF miljö ifrågasätter att det skulle bli positivt för detta miljömål med utformningsalternativet Permanentboende.

MSF- miljö har inte hunnit fördjupa sig i kap 11 men ställer tveksam till att planförslaget och utformningsförslaget har fått så många fler gröna rutor som innebär en positiv konsekvens för människors hälsa och miljö jämfört med nollalternativet. Det som noterades vid en översiktlig genomgång var:

- Slutsats kap 11. Riksintresset Kust och skärgården samt Naturvård. Konsekvensbedömningen bör vara blå eller gul för nollalternativet då det inte bedrivs någon hävd i skärgården i dagsläget.
- S 92, Riksintresset för friluftsliv. Konsekvensbedömning bör vara blå för planförslaget då det knappast kan vara positivt för friluftslivet med ytterligare bebyggelse. Ändra ordet friskvård till friluftsliv.
- S 93 Riksintresset naturvård, ädellövskog. Konsekvensbedömning bör vara blå på planförslaget då det inte finns någon koppling till att ädellövskogen skulle gynnas av planförslaget. Om man framhåller ädellövskogens värden bör man även framhålla barrskogens värden då vi på flera ställen i skärgården har det Natura 2000 klassade Västlig taiga.
- Sidan 93 Riksintresse Naturvård, Djur- och växtskyddsområde. Konsekvensbedömningen bör vara gul på utformningsalternativet då detta inte bedöms vara mer positivt för målet jämfört med planförslaget.
- Sidan 94 Strandskydd, konsekvensbedömningen bör vara Gul på planförslaget då förtätning ligger med i förslaget.
- S 94, Båtliv. Svårt att granska slutsatsen då bedömningen inte verkar ha gjorts ur miljösynpunkt. Utformningsalternativet borde bli sämre för miljön med fler båtar, utsläpp etc.
- S 95, Bränsle. MSF-miljö ifrågasätter att konsekvensbedömningen är grön i planförslaget. Tillsynsmyndigheten kan ställa villkor och försiktighetsmått även för befintliga anläggningar.
- S 96, avlopp nollalternativet. Färgen borde vara gul utifrån den text som står i kolumnen jämte.

Svar: samtliga synpunkter rörande MKB:n beaktas i arbetet med att revidera dokumentet.

I båda dokumenten anges på flera ställen saker som ska göras, tex identifiera områden där ökad trafik inte är nödvändig, anläggande av båtbottnvätt mm. Alla dessa viktiga slutsatser behöver sammanställas på ett ställe i texten där det tydligt framgår vem som får uppdraget och när det ska vara redovisat/utfört.

Svar: Synpunkten är inte tillgodosedd. Översiktsplanen hanterar inte uppdrag mot förvaltningarna. Detta då översiktsplanen inte är juridiskt bindande utan endast vägledande. Däremot är det lämpligt att en handlingsplan tas fram på verksamhets/förvaltningsnivå när den fördjupade översiktsplanen antagits. Handlingsplanen bör beröra vilka uppdrag som berör vilka verksamheter.

Länsstyrelsen Sörmland

Länsstyrelsens granskningsyttrande ska redovisas tillsammans med översiktsplanen. Om Länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del ska det anmärkas i den antagna planen.

Det nu gällande tillägget till översiktsplanen för vindkraft har i relevanta delar arbetats in i fördjupningen.

Länsstyrelsens ställningstagande till planförslaget

Nedanstående frågor kan leda till att Länsstyrelsen kan komma att pröva kommunens beslut att anta detaljplaner enligt 11 kap 10 § PBL.

Riksintressen

Förslaget klargör inte tillräckligt tydligt, genom ställningstaganden och riktlinjer avseende landskapsbild och bebyggelseutveckling, hur riksintresse för rörligt friluftsliv och turism samt för högexploaterad kust ska tillgodoses. Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får komma till stånd endast om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Länsstyrelsens ställningstagande får avvakta till kommande prövningar.

Svar: Kommunen är medveten om Länsstyrelsens eventuella krav i framtida prövningar.

Det bör framgå av planen att i den mån det finns anläggningar av riksintresse för Försvaret som inte kan redovisas öppet äger dessa företräde framför andra riksintressen (miljöbalken 3 kap. 10§). Uppgifter om riksintressen enligt 4 kap. miljöbalken behöver korrigeras, riksintressena pekas inte ut av Naturvårdsverket.

Svar: Dokumentet är kompletterat enligt ovan.

Miljö kvalitetsnormer

Hur miljö kvalitetsnormerna för vatten ska följas framgår inte av planförslaget. Länsstyrelsens bedömning får anstå till kommande prövningar.

Svar: Kommunen är medveten om Länsstyrelsens eventuella krav i framtida prövningar.

Strandskydd

Länsstyrelsens slutliga ställningstagande får anstå till kommande prövningar där ställningstagandet beror på utformning av detaljplanerna, påverkan på strandskyddets syften samt skälen för upphävande.

Svar: Kommunen är medveten om Länsstyrelsens eventuella krav i framtida prövningar.

Hälsa och säkerhet, risk för olyckor, översvämning eller erosion

Länsstyrelsen konstaterar att förslaget saknar information om och riktlinjer angående förorenade områden. Planen ger således ingen vägledning inför efterföljande beslut om markanvändning och lovgivning när det gäller förorenade områden.

Länsstyrelsen vill påpeka att en karta där fastigheter med kända eller misstänkta förekomster av föroreningar i mark, grundvatten eller sediment borde finnas med i planen. Exempel på sådana områden är fjärdarna utanför SSAB, Oxelösunds hamn, dumpningsplatser och hamnar.

Svar: *Kommunen har som avsikt att ta fram kartmaterial med misstänkta och kända förorenade områden. Tanken är att detta kartmaterial ska finnas tillgängligt i kommunens GIS-system som arbetsmaterial inför kommande planering och utveckling. Då kartmaterialet inte är komplett ännu, kommer detta inte att presenteras i den fördjupade översiktsplanen.*

Den planerade LNG-terminalens verksamhet i Oxelösunds hamn med tillhörande gastransporter i skärgården borde behandlats i fördjupningen, då det till exempel finns olika typer av buffertzoner intill farledsklasserna 1 och 3 som finns i skärgården.

Svar: *Dokumentet är kompletterat enligt ovan.*

Planen anger inga riktlinjer för lägsta nivå för ny bebyggelse, vilket är en brist.

Svar: *Dokumentet är kompletterat enligt ovan.*

Naturvärden

Länsstyrelsen upplyser om att i det fall ett område inte är tillräckligt utrett inför kommande detaljplanering beträffande rödlistade arter, på land eller i vatten, kan det komma ställas krav på fördjupade naturinventeringar. Dispens från artskyddsförordning och förordning om områdesskydd m.m. kan komma att krävas.

Svar: *Kommunen är medveten om Länsstyrelsens eventuella krav i framtida prövningar.*

Kulturvärden

Riktlinjer och ställningstaganden till utformning och placering av ny bebyggelse inklusive fritidshus finns inte längre med i planförslaget. Riktlinjer fanns med i samrådsversionen men har nu tagits bort. I stället hänvisas till riktlinjer i skriften *Bygg varsamt - Rekommendationer för bebyggelse utanför detaljplanerade områden i Oxelösunds kommun*. Skriftens status är oklar och det behöver förtydligas vilka riktlinjer som gäller.

Svar: *Då kommunen har som avsikt att revidera och förtydliga Bygg varsamt-skriften togs tidigare ställningstaganden bort ur dokumentet. Detta för att ta ett helhetsgrepp om skärgårdens bebyggelseutveckling i och med denna revidering. De riktlinjer som gäller kring bebyggelseutveckling är de som står i den fördjupade översiktsplanen under generella riktlinjer på skärgården, sida 25, samt skriften Bygg varsamt.*

Övrigt

En ändring i kulturmiljölagen som infördes 2014 innebär att varaktigt övergivna lämningar som kan antas vara äldre än 1850 utgör fornlämning. Fartygslämning från fartyg som förlit före 1850 utgör därför fornlämning (felaktig uppgift i MKB).

Svar: *Dokumentet är kompletterat enligt ovan.*

Sjöfartsverket

Sjöfartsverket anser att sjöfartens intressen är iakttagna i det förslag till fördjupad översiktsplan som föreligger och har inget mer att tillägga i dagsläget.

Oxelösunds hembygdsförening

Oxelösunds hembygdsförening finner att det reviderade planförslaget (2017-09) har getts en positiv inriktning i fråga om skydd, hänsyn och utveckling av skärgårdens kulturmiljöer och naturvärden. Översiktsplanen anger också möjligheter till utveckling av friluftsliv och fritidsboende på ett långsiktig hållbart sätt.

Förslaget behöver förändras i åtminstone följande avseenden:

Norra skärgården

Område för friluftsliv utökas att omfatta hela Ålö och hela Stora Trässö.

Svar: Synpunkten tillgodoses inte. Öarna har ett värde för friluftslivet men på framförallt Ålö kan det bli aktuellt att utöka antalet fritidsfastigheter. Bedömningen är därför att det inte ska pekas ut som område för friluftsliv.

För Stora Trässö utökas riktlinjerna med:

- Kultur- och friluftsvärden bevaras och utvecklas i samklang med naturmiljön.

Svar: Dokumentet är kompletterat enligt ovan.

Södra skärgården

Hamnskär

Statens Fastighetsverk anger i sitt tidigare yttrande "Geografiskt berörs SFV främst genom markägarinehavet med öarna Högsten-Högskär, Fågelskär samt i den yttre skärgården med ön Hävringe och Källskären".

I nuvarande planförslag anges att "Ön söder om Högsten-Högskär vid namn Hamnskär ägs av statens fastighetsverk. Myndigheten beslutar om öns framtida utveckling."

På Hamnskär finns bebyggelseämningar (Oxelösund 38:1) i likhet med de lämningar som finns på Högsten-Högskär. I Länsstyrelsen tidigare yttrande framgår "Länsstyrelsen rekommenderar att skötselplaner upprättas för fornlämningsmiljöerna, det ger goda förutsättningar för ett långsiktigt bevarande och ökar tillgängligheten till lämningarna".

Oxelösunds Hembygdsförening föreslår, i likhet med övriga områden som Statens Fastighetsverk äger, att Hamnskär (omfattande även Mellanskär och Ytterskär) beskrivs med områdesbeskrivning och riktlinjer för framtida utveckling.

Svar: Dokumentet är kompletterat med områdesbeskrivning av Hamnskär, Mellanskär och Ytterskär.

Hamnskär, Mellanskär och Ytterskär bör utgöra områden för friluftsliv.

Svar: Synpunkten tillgodoses inte. Kommunen anser att allmänintresset inte är tillräckligt stort för att det ska öarna ska klassas som område för friluftslivet. Detta med undantag från område utpekade som värdefull kulturmiljö på Hamnskär.

Riktlinjerna bör omfatta:

- Bevara och underhålla öns kulturvärden.
- Friluftslivet får utvecklas utan att skada befintliga natur- och kulturvärden.
- Ingen ytterligare bebyggelse bedöms lämplig.
- Statens fastighetsverk får i egenskap av markägare ha det huvudsakliga ansvaret för fritidshusarrendenas utveckling.

Svar: *Dokumentet är kompletterat med ställningstagande angående Hamnskärs kulturvärden och statens fastighetsverk som markägare.*